

ЕКО-ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

¹Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
36011, м. Полтава, проспект Першотравневий, 24
Irma1994@ukr.net

Анотація. На сьогоднішній день одним із найважливіших сегментів економіки є агропродовольчий сектор, що з однієї сторони задовольняє основні потреби людства і, водночас, несе значний негативний вплив на навколишнє середовище. Таким чином, можна припустити, що створення екологічних інновацій у цій сфері виробництва в найближчі роки суттєво вплине на розвиток і позицію, яку буде займати економіка на глобалізованому ринку. У статті визначено сутність та специфіку еко-інновацій та застосування їх як чинника сталого розвитку сільськогосподарського виробництва. Еко-інновації мають особливе значення в еволюції методів сільськогосподарського виробництва та переробки харчових продуктів, що гарантують найвищу екологічну та біологічну якість продукції.

Аналізуючи стан інноваційної діяльності виробників сільськогосподарської продукції в Україні перебуває не в найкращому стані. Перед виробниками сільськогосподарської продукції існує чимало невирішених проблем ефективного використання інновацій та їх впровадження, що супроводжується втратою ним конкурентоспроможності не тільки на міжнародному, але й на регіональному рівнях [1]. Більшість експертів, вважають, що головною причиною гальмування інноваційного розвитку є недостатнє фінансування, проте існують й інші проблеми, що пов'язані з екологічним станом навколишнього середовища. Для вирішення цих проблем наприкінці ХХ століття почалося формулювання чітких визначень еко-інновацій, однак Європейський соціально-економічний комітет, який оцінював положення Плану дій з еко-інновацій, вказав на певні труднощі, пов'язані із встановленням універсального, загальноприйнятого визначення еко-інновацій. Як і у випадку з усіма інноваціями, тут також можна виділити поступові та радикальні еко-інновації. Проте слід підкреслити, що всі вони слугують вирішенню екологічних проблем [2, 3].

Еко-інновації – це нові або значно вдосконалені рішення (продукти, процеси, методи організації та маркетингу), метою яких є управління природними ресурсами використовуючи нові методи, відповідно до принципів сталого розвитку. Найважливішими ознаками еко-інновацій є:

- мінімізація використання ресурсів, у тому числі енергетичних;
- зменшення (зменшення), а інколи навіть усунення впливу (навантаження) на навколишнє середовище;
- запобігання антропогенному навантаженню навколишнього середовища;
- усунення поняття відходів;
- та покращення якості та структури промислового метаболізму.

Дотримуючись цих принципів і цілей, еко-інновації мають комплексний контекст, починаючи від генерування ідей, через використання рішень і закінчуючи кінцевим використанням продукту (мислення в категоріях «від колиски до колиски»). Еко-інновації приносять прибуток, але їх важливою особливістю є соціальний, культурний та етичний контекст; вони створюють мислення та дії, орієнтовані на навколишнє середовище, громаду та здоров'я, вони вимагають оцінки рішень. Впровадження екологічних інновацій призводить до кращої якості життя для всіх зацікавлених сторін [4, 5].

На сьогоднішній день існує потреба у вирішенні екологічних проблем та підвищенню рівня життя населення через продукцію сільськогосподарського виробництва. Саме вже існуючі інновації в сільському господарстві, можна звинуватити у нинішній ситуації, що створили негативний вплив на екологічний стан навколишнього середовища, проте вони ж можуть бути швидко й ефективно замінені новою категорією – еко-інноваціями. Також було зазначено, що традиції, які мають багато позитивних рис, також вписуються в логіку функціонування нової парадигми економіки – заснованої на мудрості.

Сучасна модель органічного (біологічного) землеробства враховує цю ідею. Це пов'язано з багатьма ідеями щодо традиційних і місцевих продуктів. Адекватна підтримка ідеї еко-інновацій може суттєво прискорити цей процес [6].

Еко-інновації будуть мати особливе значення в еволюції виробництва та переробки харчових продуктів до методів, що гарантують найвищу біологічну та здорову якість харчових продуктів. Слід також згадати про величезну роль, яку відводять еко-інноваціям у європейських цілях ресурсоефективної та низьковуглецевої економіки, а також у логіці «Європейської зеленої угоди» [7].

Ці питання викликали інтерес, серед іншого, у рішеннях, піднятих під час обговорення в рамках програми «До сільського господарства без хімічних пестицидів». Таким чином, спостереження підтвердили той факт, що існує європейська тенденція до вирішення проблем, пов'язаних із впливом індустріального способу виробництва продуктів харчування.

Впровадження еко-інновацій дозволять вирішити низку важливих завдань для підприємств з виробництва сільськогосподарської продукції і визначається як перспективний напрям розвитку, який створює сприятливе середовище для ефективного використання ресурсного потенціалу, покращення стану навколишнього середовища та формування конкурентоспроможності підприємства.

Використані інформаційні джерела:

- [1] Полегеньк,а М. А. (2017) Особливості інноваційної діяльності в агропромислових підприємствах України. Агросвіт №6. Україна. С. 49–54.
- [2] Орел ,В. М. (2014) Активізація залучення інновацій у сільське господарство України. Бізнес-навігатор. №1. С. 93–99.
- [3] Саблук, П. Т. (2021) Наукове обґрунтування інноваційного розвитку в аграрній сфері. Економіка АПК. № . С. 16.
- [4] Долгошея, Н. О. (2011) Організаційно-економічний механізм інноваційної діяльності в аграрному секторі економіки. Вісник ЖДТУ. Сер. Економічні науки. №1 (55). С. 192–195.
- [5] Трусова, Н.В., Танклевська, Н.С. (2019) Інноваційна парадигма економічної безпеки регіонів у конкурентному середовищі суб'єктів агро бізнесу. Економіка АПК. №11. С. 58.
- [6] Лупенко, Ю. О., Малік, М. Й., Шпикуляк, О. Г. та ін. (2014) Інноваційне забезпечення розвитку сільського господарства України: проблеми та перспективи. Київ : ННЦ ІАЕ, С. 516.
- [7] Лобас, М. Г. (2016) Управління інноваційно-технологічним розвитком агросфери: моногр. / Лобас М. Г., Россоха В. В., Соколов Д. О.; за ред. М. Г. Лобаса. К.: ННЦ «ІАЕ». С. 416.